

הפרייאריות של המדינה

בוועידת-האום לענייני פלסטין בווינה. ביום שבו פורסמה בארץ ידיעה מאוסה זו, לחץ תופיק טובי בווינה את ידי בחיך לבכי. כשהוא שופע ידיות ותוסילב. ככה זה. למען האיריאל. והנה הידיעה של השבוע. תחת הכותרת: "אסיפה בשכונת בית-חנינה (ירושלים) — אבנרי, נציג ממשלת-ישראל, פקיד ממשלתי ירדני ואחראי בקונסוליה האמריקאית חותרים תחת אש"ף."

והידיעה עצמה: "ירושלים (מישרד אל-איתחאד) — הוגנבו לאונוניו, ליל אמש, ידיעות המינות, שבאחד הבתים בבית-חנינה כאל-קורס הכבושה נערכה ביום שישי שעבר פגישה ובה השתתפו אורי אבנרי, מר דייוויד גור, אחד האחראים בקונסוליה האמריקאית בירושלים, מהדי עבד-אל-הארי, יועץ לענייני האדמה הכבושה במיניסטרויו האדמה הכבושה בירדן, האדי עבד-אל-הארי ואחד ממזכירי ממשלת-ישראל.

"עדייראיה סיפרו שמר גור הגיע למקום הפגישה במכונית הקונסוליה האמריקאית, ומזכיר ממשלת-ישראל הגיע למקום ברכב צבאי.

"גורע לנו ממקורות מוסמכים שהריון התרכו סביב תוכניות הפיתוח הירדניות (אמריקאיות-ישראליות) בשטחים הכבושים. כמו כן גורע שאורי אבנרי הפציר ודחף ככולם להפיץ ברעש גדול תוכניות אלה, ואמר דברים שמשמע מהם שכוח אש"ף והשפעתו בשטחים הכבושים מתקרבים לאפס. הוא הוסיף שעל שילטון המלך חוסיין לנצל הזדמנות זו ולהציע שטחים אלה כדינרים. נרמה שיש כאן דוגמה מאלפת ביותר של הטכניקה הנאצית-סטאליניסטית. הנה העובדות:

כשהייתי בעמאן היכרתי את האדי עבד-אל-הארי, איש-עסקים פלסטיני, שביקש ממני לעזור לו לחזור ארצה, אל אמו החולה הגרה בירושלים. השתרתי למלא את בקשתו.

עבד-אל-הארי הוא בן אחת המישפחות החשובות בארץ בימי המנדט וכיום. דודו, עוני עבד-אל-הארי, היה אחד מראשי הציבור הפלסטיני לפני קום המדינה, ובן-שיחו של דויד בן-גוריון. אולי השפיעה עובדה זו על ממשלת-ישראל. על כל פנים, האיש קיבל

גבלס

היתר לחזור לארץ. מכיוון שהאז מין כי תרמתי תרומה לכך, הזמין אותי לארוחת-ערב בחוג המיש-פחה. הארוחה נערכה בבית גיסו בבית-חנינה. נכחו בה ארבעה זוגות, כולם קרובי-המשפחה, וביניהם מהדי עבד-אל-הארי, שהשתתף לפני חודש במישרתו במישרד-השטחים הכבושים בירדן, והמכה עתה כמרצה באחת האוניברסיטות בגדה. אני מניח שיש קשר בין התפטרותו ובין המדיניות הנוכחית של ממשלת-ירדן.

דיברנו במשך הערב על הא ועל דא, וכמוכן גם על החיים בישראל, בגדה ובירדן. זאת היתה שיחת-חולין, כפי שמקובל במסיבות מישפחתיות כאלה. אכלנו ארוחה ערבית מצויינת. מה לא היה?

לא היה במקום שום ישראלי, מלבד אשתי ומלכרי. לא היה במקום שום אמריקאי.

על עצם קיומו של ארם בשם דייוויד גור למדתי בפעם הראשונה מן העיתון הקומוניסטי. אין לי מושג מי זה. איש לא בא ברכב צבאי. איש לא בא ברכב הקונסוליה האמריקאית.

הארוחה היתה ביום החמישי, ולא ביום השישי. איש לא דיבר על ירידת השפעתו של אש"ף (דבר שאיני מאמין בו. כפי שבאמר בגליון האחרון של העולם הזה, בנייתו של הסקר שנערך בגדה, אני סבור כי נכון היה לומר: איש לא דיבר על הדינרים של הוד מלכותו.

בקיצור: הסיפור כולו הוא שקר, מתחילתו ועד סופו, ברוח הפרוטוקולים של זיקני ציון. אני מניח שאחד הקומוניסטים ראה את אשתי ואותי נכנסים לבית בבית-חנינה, וכל השקר נבנה על ידיעה זו.

ראשי אל-איתחאד — אמיל חביבי, תופיק טובי, מאיר וילנר וחבריהם — הם אותם האנשים (הם, לא אבותיהם) שהצדיקו את עלילות-היוערה של סטאלין נגד רופאיו היהודיים, את הסיפורים על הסוכן האימפריאליסטי-הציוני ליאון טרוצקי, ואת המישפטים שבעיקבותיהם הוצאו-להורג ברחבי אירופה המיד רחית מנהיגים קומוניסטיים, מהם רבים יהודים, כמרגלים אמריקאיים וציוניים. הם שקרנים בעלי תעודות.

אני מקווה שמאז השתנו הרבה דברים כמוסקווה. אך נראה כי שום דבר לא בשלשנה בהנהגת רק"ח ובאל-איתחאד. סטאלין עדיין חי שם.

עוד בקבוק קטן

סיפרתי כאן על המובאות ששלח לי שלום רוזנפלד, ובהן שתי גירסות שונות לגבי מקור המושג "פיאסקו", שפירושו כישלון גדול.

עכשיו הצטרף לוויכוח יואל מרקוס. הוא טוען שהוא זוכר מלפני שנים גירסה אחרת, וזוהי:

פיאסקו אינו סתם בקבוק קטן, אלא גם שטוח. לדבריו, פיתגם לטיני עתיק אומר: רצה לעשות בקבוק, והוציא תחת ידיו פיאסקו. כלומר: רצה לייצר בקבוק אמיתי, עגול, אך הצליח רק לייצר בקבוק קטן ושטוח.

עוד הצעות?

הרבה יותר מזה. זהו ספר-לימוד מוקדן על החיים הפוליטיים. לא רק בכריטיניה, אלא בכל מדינה דמוקרטית מערבית. קשה לומר כי פרק מסויים בסידרה עולה על כל האחרים, מפני שכולם מצויינים. אך כחומר-לימוד, הגיעה הסידרה לשיא בשבוע שעבר, כפרק שדן בקביעת המשכורות של השרים והמנכ"לים. אילו הוחלפו מיסטר האקר, סר האמפרי וכל האחרים במוישה ושימעון ובני ויצחק, היה זה תיאור נאמן ומרומם של הצורה שבה מתנהלים הדברים במדינת-ישראל. הדמיון מדהים, והוא מוכיח כי הפוליטיקאים רומים זה לזה בכל העולם. למרות הסיגנון החיצוני, וכי גם השיטה פועלת בצורה דומה בכל הדמוקרטיות.

אורי אבנרי אישית

איך עולה שכר המנכ"לים בשעה שהאחיות נוטשות את עבודתן בגלל שכר מעליב? איך מוכיחה הסטטיסטיקה כי שכרם הריאלי של ראשי המדינה יורד בהתמדה, בשעה שכל אחד מאיתנו יודע כי קורה ההיפך? לכו אל סר האמפרי. הוא יסביר לכם.

הפרוטוקולים של זיקני אל-קורס

כאשר הגיעו הנאצים לשילטון, העביר יוזף גבלס, הגאוליטר (ראש סניף המפלגה הנאצית) בברלין, הוראה לאנשיו: יש לקבל את כל הקומוניסטים, המבקשים להצטרף לפלוגת-הסער. ועומת זאת, אין לקבל בשום פנים סוציאלי-דמוקרטים המבקשים להצטרף.

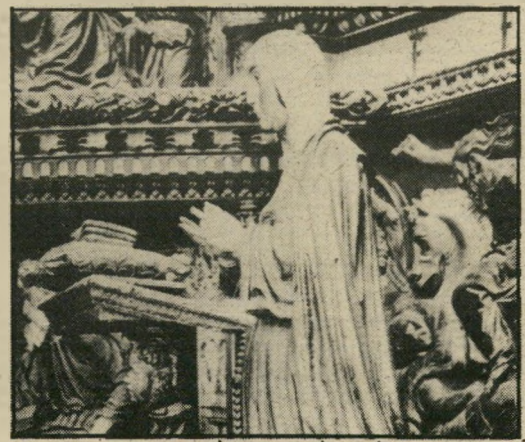
התוצאה היתה שתוך כמה שבועות התחילו להופיע בשרותיהן של פלוגות-הסער החומות תזמורות של חלילים ותופים. שהיו עד אז אופייניות לקומוניסטים, לצד תזמורות החצוצרות והתופים שהיו אופייניות לנאצים. ברחוב נפוצה בדיחה: פלוגות-הסער דומות לרוסטיבקי: בחוץ הן חומות, ובפנים ארומות.

גבלס פעל על פי הגיון פשוט: הקומוניסטים רומים לנאצים, מפני שהם דוגלים בדיקטטורה של מיפלגה אחת. ואילו הסוציאלי-דמוקרטים מאמנים בערכים הומאניסטיים, ועל כן לא יצליחו לעולם כנאצים אמיתיים.

בין התכונות שהיו משותפות לנאצים ולקומוניסטים בימי סטאלין היה היחס לאמת. אלה גם אלה בוו לה. הרבקות באמת נראתה להם כחלושה של הדמוקרטים הרקובים. למען האיריאל הגדול מותר לשקר — יותר מזה, חובה היא לשקר, וכפי שכתב היטלר: ככל שהשקר גדול יותר, כן גדל הסיכוי שלו להתקבל. שהרי אדם נורמאלי לא יעלה על דעתו שמישהו יעו להפיץ ידיעה גדולה שכל-כולה שקר.

כל זה עבר השבוע בראשי. כאשר קראתי בעמוד הראשון של עיתון רק"ח, אל-איתחאד. ידיעה המוקדשת לי.

תשומת-לב מחמיאה זו מצד אל-איתחאד אינה חסרת-תקדים. לפני כמה חודשים הקדיש לי העיתון ידיעה גדולה בראש עמודו הראשון, ובה תיאור שיקרי לחלוטין של נאומי הפומבי

איובלה. מלכת קסטיליה ואראגון

רחל אשתי חלתה. היא לקתה במחלה מיסתורית, שהרופאים לא ידעו מהי. אמרו הכל בהבעה של ידענות עמוקה, "זה הווירוס שמסתובב בעיר."

כעיי?) אחת התוצאות היתה דהידראציה חמורה, והיה צורך להביא אותה להרדמה-מיון של בית-החולים הישן ברחוב בלפור לצורך עירוי נוזלים.

בית-החולים לא היה בתורנות באותו יום. היה יום שקט בחדר-המיון, ויכולתי לרבר מעט עם האחיות. האחות הראשית במחלקה, אשה נאה ונמרצת בשם נורית, סיפרה לי שאחרי 22 שנות-ותק ותואר אקדמי היא מביאה הביתה כ-75 שקל לחודש, כולל תרנויות ומישימרות ושכר של 40 שעות-עבודה. זוהי המשכורת של פקידה קטנה בכנף.

כבר נאמר כל מה שיש לומר על תפקיד האחיות. פעם קראו להן בשמן המלא — אחיות רחמניות — בגלל מידת הרחמים, הגישה האנושית, הנכונות להתמסר למוכרי-גורל במשך שעות ארוכות.

אם החייל הקרבי הוא הפרייאר של המדינה, ממין זכר, הרי האחיות הרחמניות הן הפרייאריות.

כסולס-הקדימויות של החברה, המתבטא בשכר, היא עומדת על שלב נמוך. נרמה לי שאף המורות מקבלות כיום יותר.

מגיע לאחיות כל מה שהן דורשות. ולא רק תורת החברה — תודה גלויה לעין ולאוזן. אומנם, אין שכר היכול לפצות את האחיות על אמצעייהן. השכר העיקרי הוא ההרגשה הפנימית של כל אחת מהן שהיא ממלאה תפקיד אנושי יפה ונאצל, הרגשה כריגע-אמת כשהיא שותפה למאבק על חייו של חולה, והרגשה האושר כשהיא מנצחת. אך כל זה אינו יכול לבוא במקום שכר ריאלי. גם האחיות זכאיות לכך שתוכל להעניק למישפחתה ולילדיה מה שיש לכל מישפחה אחרת. השליחות של המיקצוע אינה צריכה לשמש אמתלה לתשלום שכר-רעב. גם כשברור ששום שכר אינו יכול להיות תמורה הוגנת.

יש בדיחה שאני נזכר בה שוב ושוב: מיליונר אמריקאי יורד בחוף אפריקה ורואה נזירה קתולית המטפלת במצורעים. "לא הייתי עושה זאת בעד כל הון שבעולם!" הוא קורא. הנזירה מסתכלת בו, ואומרת בשקט: "גם אני לא!"

הביצה של קולומבוס

כריסטובל קולון, המכונה קולומבוס, היה אחד מגדולי הימאים של כל הדורות, ואולי הגדול שבכולם.

בעזרת "חישוב מת" — קביעת נתיב שבכולם. והזרמים בלבך — ובאיטואיזיה ימאית שאין דומה לה, הפליג על פני אלפי קילומטרים אל העולם החדש, ומשם בחזרה לאירופה. בסוף הדרך הגיע למרחק של כמה קילומטרים מן הנקודה שאליה התכוון. רק המצפן היה לו לעזר.

הוא היה גם בעל אישיות מורכבת מאוד. היה גאון, קנאי בלתי-מתפשר, משמיען מיקצועי, אדם שהיטיב לרכוש לעצמו שונאים יותר מאשר ידידים. העליות והירידות בחייו נעו בין דראמה לטרגדיה.

חבל שכל זה מועלה בטלוויזיה הישראלית באמצעות סידרת-קיטש איטלקית, שבה מופיע "האמריקאי של ים-האוקיינוס" כאיש רדוד ושדוף, חסר כל עומק, בעל האופי של שחקן הוליוודי מסוג ג' מי שהעניק תפקיד זה

לנער זוהר תכול-עיניים התכוון, מן הסתם. לעשות סיררה ליל-דים.

לא פחות מרגיזה דמותה של איובלה, מלכת קאסטיליה. הן מישפלת התעבת הזאת, מגרשת היהודים והערכים. מלכת האיני קוויזיזיה, מופיעה בסידרה כי דמות נערת-זוהר חסודה, טובת לב ונוחה-לבריות. אני משער שפגישה רוזנבלום היתה מיטיבה לגלם דמות זו מפיי ראוני.

כל העובדות כסידרה נכונות, אבל הכל עלוב, חסר-עניין, שטוח — עוד מערבוני-ספאגטי בלבוש היסטורי.

חבל. דמיון אלה היו צריכות להעשיר את הרמיון של הנוער, לפתוח לפניו עולמות חדשים של רגש, לאפשר לו לצלול אל מעמקי הפסיכולוגיה האנושית, שבה חבוי סוד הגבורה, הגאונות והגדולה האנושית.

אני מרחם על רור שבניו יחשבו על השחקן הרדוד, בכל פעם שישמעו את שמו של קולומבוס.

קולומבוס

סר האמפרי יודע

ומן הקריקטורה של קולומבוס אל הקריקטורה — להבדיל — של ראשי-המשלה.

אם תקום אי-פעם מדינת-כדור-הארץ, וכראשה ממשלה עולמית, יתכן כי יחלקו את העבודה בין העמים, כל אחד על פי כישוריו המיוחדים.

היפאנים ייצרו מכונות, האיטלקים מוצרי אופנה, הישראלים יספקו את שרותי-האבטחה, והבריטים יהיו ממונים על התיאטרון והטלוויזיה.

כל זה בא לשבח ולקלס שוב את סידרת-הטלוויזיה הנהדרת, יס פריים-מיניסטר. מי שרוצה, יכול לראות בה סידרה מברחת ושנונה. אך היא